

Mészáros László

Éva nővérem emlékére

ÖRÖKSÉGÜL

Levél utódaimnak nemzetről,
házáról, a turulmadárról...

**Drága Gyermekeim! Kedves Ida, Máté, Kata!
Drága Unokáim! Kedves Bálint, Csanád és majdan megszületendő
Utódaim!**

Büszke vagyok, mert magyarnak születtem. Magyarnak lenni jó. S a magyar hazát szeretni tudni leírhatatlan, fennkölt érzés.

A honszeretet, mint minden szeretet a legbensőségesebb érzések egyike, talán a gyermeki vagy anyai szeretethez, illetve a szerelemhez hasonlítható. Sőt, még szubjektívebb is – mert míg azok „tárgyai” kézzel-foghatóak, hús-vér személyek, addig a honszeretetété – vagyis maga a haza – a lelkünkben lakozik.

S ha sokunk, nagyon sokunk lelkének ama szeglete, amelyet a Teremtő a honszeretlemnek rendelt, nem üres, akkor létezik a haza, s ahol a

MÉSZÁROS LÁSZLÓ (1952)

Kecskeméti polgári, református, értelmiségi családból származik. Eredetileg műszaki végzettségű, rendszerszervező. Az aktív vidéki rendszerváltó értelmiségiek egyike. A Magyar Polgári Együttműködés Egyesület egyik alapítója, a megalakulása óta alelnök-főtitkára, valamint több más társadalmi szervezet alapítója, szervezője, tisztségviselője. Lap- és könyvkiadó igazgató.

haza van, ott a nemzet. S ha ne adj' Isten e szeglet kiüresedne a lelkünkben, megszűnne az összetartó erőnk, mely a mai napig a történelem viharain át megtartott bennünket – elvesznénk mindahányan, feloldódnánk a népek kárpáti kohójában.

Szándékom szerint e levél – melyet örökségül szánok Nektek – éppen ezekről az érzésekről, élményekről s azokról a hagyományokról szól, melyeket magam is a szüleimtől, nagyszüleimtől kaptam örökségül.

Szeretném, ha Ti is átérezhetnétek azt a pontosan meg nem fogalmazható, fenséges, de mégis egyszerű, önzetlen érzést, ami a haza feltétel nélküli szeretetére, imádatára, a magyar nemzethez való tartozás mindennapi és magasztos megélésére tesz képessé bennünket.

De mi is valójában a nemzet, a haza, a hazaszeretet?

Határtalan haza

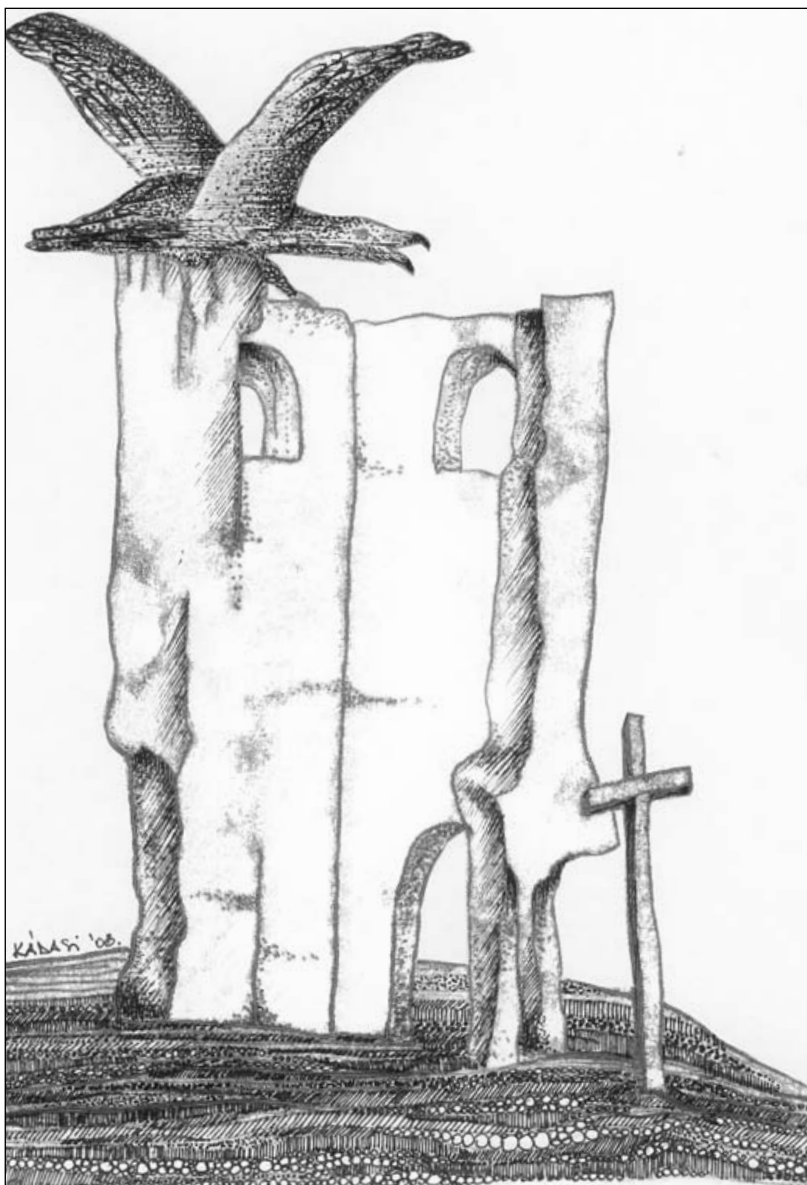
Tudjátok, a haza például azt jelenti, amikor estefelé – gépkocsinkkal vagy éppen lovasszekérrel – ereszkedünk le a Hargitáról, az erdőről, s körös-körül, a Hargita alján a kaszálók végtelen ívei között balkéz felől egyszerre csak megpillantjuk a lenyugvó nap bágyadt sugaraiban a csíkszenttamási csonkatorony távolban kirajzolódó körvonalait. Bizsergető a bizonyosság, hogy időtlennek tűnően ott áll, s én megint láthatom. Valami tulajdonosi, jó érzés lesz mindig úrrá rajtam, amikor ez rendre tudatosul bennem. Ott áll az óriási tájban eltörpülő alakjával, és mégis felkiáltójelként őrzi a magyar vidéket, vigyázza a holtakat, az ősoket, s figyelmezi az élőket: állj, székely, a strázsán, őrizz a nyelved, mert az is a hazád, s ha a nyelved él, akkor néhány kilométerrel lennebb¹, a csíki medencében, a kanyargó Olt mentén is további évezredekre otthonra lesz. De ha nem, te is csak a tájba illő csonka rom lehetsz.

És emlékezzetek: ahogy egyre lejjebb haladunk, micsoda gyönyörűségben, szemet, lelket elkápráztató csodában van részünk, amint elérkezünk Madicsa után a karcfalvi hátissó² kőkereszthez.

Micsoda mesés látvány tárul elénk! Lenéz az ember, s egyben látja az egész felcsíki medencét – és arra gondol: ez maga a csoda.

¹ lennebb = lejjebb, csíki tájszó

² hátissó = hátulsó, csíki tájszó



Léteznek, s jómagam is láttam hasonlóan szép tájakat, vidékeket Görögországban, Japánban, Spanyolországban vagy akár Hollandiában, de van-e bárhol is egy olyan kőkereszt, ahonnan a kilátás olyan volna, hogy ennyi gyönyörűséggel töltse el magyar szívemet, mint ott, Karcfalva fölött, az „én kőkeresztémnél”?! Annál a kőkeresztnél, ahol úgy el tudsz érzékenyülni, mint egy kisgyermek, aki megpillantja régen látott és már nagyon hiányzó édesanyját.

Lehet, hogy a svájci legelők az Alpokban még zöldebbek. S valószínűleg a svájciaknak az a táj a legszebb, s számukra az a legmegindítóbb, amikor az „ő kőkeresztjük mellől” tekintenek le a saját falujukra, vidékükre. S így van ez jól. Kinek-kinek megvan a maga kőkeresztje.

Jómagam is minél többször látom azt a kőkeresztes hargitai tájat, annál kevésbé tudok betelni vele. Mindahányszor ott állok, úgy érzem, most nagyon itthon vagyok, birtokosa e vidéknek, büszke vagyok rá, és megszakadna a szívem, ha elveszíteném. Domokostól egészen Csíkrákospig kirajzolódnak a kicsiny székely házak, s falvakká verődnek. Központjaik helyét jellegzetes templomtornyai jelzik. S mindez – mint egy épületfolyam az Olt szalagja mentén, beszorítva északról dél felé a Hargita és a Csíki-havasok közé – megindítóan szép.

Észak felé – vagy negyven kilométerre innen, mégis teljesen tiszta rajzolatú – fehérlenek az óriás gyergyói hegyek megdöbbenően szépséges szikláit a lenyugvó napsugárban: a Nagybaglyas, az egyetlenként kiemelkedő Egyeskö, az Ócsém, majd a Terkő. Mintegy ránehezedve a medencére őrzik hatalmas láncolatukkal északról a tájat, vigyáznak az enyéimre, véreimre. Ezt csupán látni és érezni lehet, pontosan leírni képtelenség.

Itt szembesülünk a valósággal: mily kicsinykék is vagyunk. Szemközt látjuk a hosszan elnyúló Csíki-havasok méltóságos karéját, mely kelet felől öleli át a felcsíki székely világot, előtte a Kód szintén hatalmas, de lankásabb, lustább vonulata. Még ez a hosszú, s a tenger szintje felett hatszáz méter magasan fekvő medence is mily picinyke az óriás hegyek szorításában!

Körbenézel, és érzed, mi a haza. Nem kell sután próbálkoznod, hogy egyetlen szóval meghatározd. Ott rájössz, s megtanulod egy életre. Állsz a keresztnél székely barátaiddal, ők mesélik a „régiségeket”, a táj szájáról szájra fennmaradt, ma is élő történeteit, az elnevezések eredet-

tét, a mondákat, és már el is képzelheted: ott a távolban repül egy tu-
rul, a szabad magyarság szent madara, már pásztazza is vitorlányi szár-
nyaival az óriáshegyek által közrefogott csíki eget, védelmezi a széke-
lyeket.

Gyermekeim! Ismertek, s tudjátok: amikor leírom e sorokat, lelkem
oly mértékben telítődik ezzel a szépséggel, a megélt honszeretettel,
hogy legszívesebben azonnal indulnék, rohannék a kőkereszthez, a me-
sébe illő csíkkarcfalvi erődtemplom fölé, a Hargita oldalába.

Madártávlatból

Emlékezhettek, sokat meséltem arról is, milyen szerencsém volt,
amikor Madridból repülőgépen jöttem hazafelé a gyönyörű, tiszta
napsütésben. Mint egy óriástérképet láthattam a tájat, egészen hazáig.
Arra is emlékezhettek, hogy mondtam nektek viccesen: egyetértek Pe-
tőfivel, valóban gyönyörű az Alpok, még onnan felülről is, de különö-
sebben nem fogott meg, ahogyan őt sem hatották meg a Kárpátok.
Csodálatosnak, de hidegnek és ridegnek éreztem. Elég közelről láthat-
tam, mert a pilóta már Ausztria közepén megkezdte a leereszkedést. A
magyar határ magasságába érve már olyan négy-ötezer méteren repül-
hettünk. És mire a Vértes és a Bakony vonalához értünk, még ennél is
sokkal mélyebben siklottunk. Alattunk minden pontosan beazonosít-
ható volt. Láthattam a szépséges Pannóniát: bármelyik ablakon néz-
tem ki, gyönyörűség tárult elém. Láttam a pannonhalmi apátságot,
amint ezeréves kereszténységünk sziluettjeként kirajzolódik a távol-
ból. (Azt kérdezgettem akkor, két évnnyire EU-belépésünktől: miért
mondjuk azt, hogy Európához kell csatlakoznunk? Hisz itt vagyunk
Európa közepén, s mi Európa, ha nem Pannónia, Európa szíve? Hisz
mi évszázadokon keresztül életünkkel, halálunkkal védtük a hálátlan,
hazug, vén kontinenst.) De már hívtak is a gép másik oldalára a társa-
im, s máris a szemközti ablakon csüngtem és vizslattam a tájat: a Ba-
latont láttam egyben, a túlfelén Somogyországot, a hozzám közeleb-
bin az északi oldalt, a Bakony vonulatát a sok kicsi településsel s a na-

gyobb Veszprémmel, Gizella városával. Láttam a folyókat, az utakat, amint behálózják az országot, akárcsak mint testünket az erek.

Milyen gyönyörű érzés fogott el, mikor eszembe villant, hogy én most egyben látom az ország egy jelentős darabját, amely sok magyarnak nem csupán lakhelyül szolgál, hanem a hazát is jelenti, s óhatatlanul eszembe jutott Radnóti gyönyörű-szomorú ódája, s igazán átéreztem annak mély tartalmát, mely leginkább szívvel érthető.

Ennyire jó s megnyugtató érzésben ritkán volt részem az életben.

Tudjátok, azt mondják, a magyar pesszimista nép, és mindent borúsán lát. Én erre azt válaszolom, meg is van rá az oka. De abban a menygyei állapotban úgy éreztem, félre a bút, valami hatalmasat látok s érzek: a hazát. Itthon vagyok, megérkeztem. Akkor éreztem, vagy csak akkor fogalmazódott meg bennem talán először, hogy a haza én is vagyok. Egyek vagyunk, elválaszthatatlan része vagyok a hazának. Az alkotóeleme vagyok s maradok is az örökkévalóságig, mert belőle vétettem: hatalmas, szeretetre méltó szülőmtől, aki tiszteletet s alázatot érdemel. Aki csak ad s szeret – érdek nélkül. A haza ilyen. A töredékét sem tudod viszonzni, meghálálni önzetlenségének. Már a tény is nagyszerű, hogy ebből való vagyok, lehetek.

Ott, Pannónia felett fogalmazódott meg bennem először az is, hogy a haza éppen azért oly végtelenül személyes, mert valóban én is a része vagyok. A szülőföld az őseim, apám, anyám testéből való por és hamu. A föld, amibe eltemettettek, általuk magasztosul szülőföldünké, melyből szüleik által egykoron ők is vétettek. A szülőföld-hazát elporladt testükből, élő lelkeikből építette a Nagy Isten. Majd ha e gondolatot továbbadjátok, váltok a haza, a szülőföld tudatos őrizőivé.

Ahogy egyre közeledtünk keletre, a szememmel kerestem Bükkösdöt, a kis baranyai falut, ahol sok sváb él. Bár tudtam, hogy túl nagy a távolság, mégis szerettem volna legalább egy másodpercre megpillantani.

Emlékeztek, gyermekeim, milyen vidám napokat töltött együtt a családuknak még kisebb korotokban abban a szépen felújított parasztházban? S ahogyan kerestem a kis falucskát, éreztem, azért kutatom a tájban, mert az is a haza része bennem. Egy kicsit az is én vagyok. Tiszta porták, takaros házak, dolgos népség. Hát nem öröm, hogy ilyen emberek lakják a hazát? A sváb dolgos, ügyes és szereti hazáját, hazánkat. Én sváb is vagyok. Egy vagyok velük, akiket – akár Baranyából, akár

Bácskából vagy máshonnan – a háború után, a kollektív bűnösség bélyegét rájuk sütve kitelepítettek Németországba. S egy vagyok azokkal, akiket ez a kitelepítés megtizedelt, mert útközben elvesztettek nagyon sok öreget, beteget, akik már nem bírták a kegyetlen megpróbáltatást. Egy vagyok velük, akiket így toloncoltak vissza az „anyaországukba”, és akik hazaszöktek onnan Magyarországra. Őseik több száz éve telepedtek le itt, mára már nekik a haza a mi hazánkat jelenti. Életük kockáztatásával, a könnyebb élet reményét ott hagyva sokan hazaszöktek, mert ragaszkodtak a hazájukhoz. Hiányzott volna nekik, nem voltak képesek elveszíteni, pedig ezer veszély leselkedett rájuk. Akinek Magyarország a haza, az a mi testvérünk. S az én is vagyok, aki Magyarországra hazaszökik.

Milyen jól éreztük magunkat testvéreinknél éveken keresztül abban az eperfás udvarú, muskátlivirágos, tornácos, kis bükkösdi sváb parasztházban!

Tebenned bízunk eleitől fogva...

Madridi gépünk már landoláshoz készülődött. Vecsésen túl egy nagy ívet rajzolt az égbolton, hogy ráfordulhasson a leszállópályára. Én most is az ablakra tapadtam, összpontosítva az alattunk kirajzolódó Középe-Pest megyei kis települések jól kivehető rajzolatára, szerkezetére. Pándot próbáltam megtalálni, s úgy tűnt, egy szemvillanás erejéig meg is pillantottam a távolban – de gondolataimban mindenképpen. Vissza-idéztem, milyen büszkeség töltötte el a szívemet, amikor már felnőttként először mehettem el ebbe az ország közepén fekvő, mégis Isten háta mögöttséget idéző kis falucskába egy ünnepségre. A nagyapám, a Ti déd-, illetve ükapátok századik születésnapjának tiszteletére a falu közössége új síremléket állított. Nagyapám olyan ember volt, akire nemcsak a családja néz fel, hanem a halála után több mint negyven évvel az a faluközösség is, amelyiket híven szolgált. A sírkövére Pál apostolnak a Timóteushoz írt II. leveléből vett idézetet vésték a halás helybéliek: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam...”.

Így emlékezik a közösség egykori egyházi, szellemi vezetőjére, aki úgy szerette hazáját, hogy híven szolgálta az övéit, ahogyan az egy hazafitól elvárható: a leginségesebb időkben szinte a semmiből, a lélek erejéből, az általa elért összefogással templomot, iskolát, kultúrházat építettek, s töltötték meg azokat nemzetet, jövőt építő hasznos élettel. A hazának ilyen hétköznapi hősökre, szolgálókra van szüksége. Ezt soha el ne feledjétek! A haza az ilyen nagyapák, déd- és ükapák öröksége. Vigyázni kell rá!

Az ősökről emlékezve nem hagyhatom szó nélkül a szülőket, akik a legközelebb állnak hozzánk, s akiknek elvesztése a legnagyobb fájdalmak közé tartozik mindannyiunk gyarló életében. Apám hirtelen halálának megrázó élménye mélyítette el bennem még jobban a haza iránti elkötelezettségemet, mert attól kezdve úgy éreztem, hogy most már önküile is meg kell valósítanom tanításait. A felelősség kizárólag az enyém lett. A haza képe s szeretete csak a szülők alakjával s a gyermek szülő iránti tiszteletével lehet teljes. Édesanyád bölcsődala, simogatása, feltétel nélküli szeretete olyan, amelyet felnőttkorban csak a haza nyújthat számodra, és csak a nemzeti közösségbe való tartozás katarzisélményével vethető össze. Haza pedig nem létezhet Isten áldása nélkül.

Így elmélkedtem tehát a repülőgépen, miközben földet értünk. S amikor utoljára zötytyent a gép, s kerekei Isten segítségével találkoztak az anyafölddel, a kilencvenedik zsoltárt énekeltem magamban, mert édesanyám, a ti nagy-, illetve dédanyátok jutott eszembe, akinek ez volt a legkedvesebb egyházi éneke. Akkor, amikor a hazáról, a nemzetről gondolkodtam, újra eszembe villant:

*„Tebenned bíztunk eleitől fogva,
Uram! Téged tartottunk hajlékunknak,
Mikor még semmi hegyek nem voltak,
Hogy még sem ég, sem föld nem volt formálva
Te voltál és te vagy, erős Isten,
És te megmaradsz minden időkhben.”*

Kint, a sírnál is mindig eszembe jut: anyám azt kérte, hogy a temetésén is ezt énekeljük el. S most is, amikor a hazára gondoltam, ezt énekeltem. Mert ahogyan szülők nélkül nem értelmezhető a haza, úgy számomra e zsoltár is a hazához tartozik.

A csíkszentdomokosi vonatfüty

Van ám olyan is, hogy személyesen is találkozunk a szabadsággal, vagy az együvé tartozással, sőt az is megeshet, persze csak igen ritkán, hogy egyszerre mindkettővel.

Ha az ember lelkében egyébként mindkettő honos – s ha olyan szerencsés, mint amilyenek mi voltunk édesanyáttal, nagymamáttal, amikor a Gyergyóból Szeredába vezető, csíkszentdomokosi műúton haladtunk –, még ez is megeshet vele.

A legnagyobb kommunista, magyarokat elnyomó diktatúra idején, a nyolcvanas évek elején egy hófehér, havas, igazi csikorgós csíki hideg estén autóztunk utunkon, mellyel párhuzamosan ötven-száz méteres távolságra fut a még a „magyar világban” épített vasúti pálya. Lassan vezettem, hiszen jeges volt az út. Egyszerre csak mellénk zakatolt egy teher-szerelvény, hatalmas csattogással. Oldalra nézván láttam, hogy integet a masiniszta. Észrevette, hogy magyarországi autóval van dolga, s csókot dobott, majd két kézzel mutatta a szeretetét irántunk. Lelkesen visszaintegettünk, mint jó testvérhez illik, s hasonlatosan az övéhez, megtelt lelkünk iránta való szeretettel, így, ismeretlenül is. Beálltunk azonos sebességre, és egymás mellett haladhattunk kilométereken keresztül, mígnem szinte mindketten egyszerre kezdtük el gépeink tülkét nyomni. Úgy szólt



az ő hatalmas, levegőt megrezgető mozdonyfűttye s Dáciánk éles kürtje hosszú perceken át, hogy olyat még nem hallott a csíki haza. Eggyé váltunk a nagy, havas, székely éjszakában, s olyan erőssé lettünk, hogy még a mit sem sejtő diktatúra is beleremegett volna – ha vonatunk nem „kényszerpályán” zakatol. Dánfalvához értünk ugyanis, ahol eltávolodik s más irányt vesz a vasúti pálya. Így kényszerűen elváltunk egymástól, de még sokáig hallottuk az egyre halkuló, de nem szűnő vonatfűttyőt. Fizikailag eltérítette őt tőlünk a sínpálya, de lélekben örökre eggyé lettünk. Ez a pár perc, ez a pillanatnyi idő szinte egy életre erőt adott. Tudom, hogy belül ő is így érezhet. Ő, akivel ott, a csíki fagyos hidegben, a diktatúra kellős közepén is olyan szabadok voltunk, mint a turulmadár.

Édes haza – édes anyanyelv

Ha a nemzet összetartó elemeit kutatnánk, nyilván a nyelv lenne az első a sorban. Az édes anyanyelv – az édesanya-nyelv. A magyarság számára a nyelv alapkérdés: a kultúráját is ez adja, a lelkét is ez határozza meg. Mivel álnok, igazságtalan békediktátumok szétszabdalták országunkat, mi, magyarok immár egy „kulturális nemzet” vagyunk, ahol a legfőbb értékünk éppen a nemzet kohézióját jelentő anyanyelv.

Őrizzétek, mint az életet adó lángot! Nyelvünk a legfontosabb közösségképző erőnk, a múltunk, az identitásunk, de a jövőnk záloga is, és nemzeti tudatunk közvetítője. A nyelvünk nem elválaszt másoktól, inkább erőssé, méltóvá teszi nemzetünket az önálló életre, s így megtartja azt a világ számára.

Jól jegyezzétek meg: Kárpát-hazánkban csak úgy, s csak akkor van létjogosultsága a magyarnak, ha nyelvét megtartva erős nemzet marad. Csak így lehet méltó, hogy más népek fiaival, szerbekkel, románokkal, szlovákokkal, ruszinokkal, cigányokkal, horvátokkal együtt belakja a közös kárpáti hont. Amelyik világban magyart a magyartól államhatárok választanak el, ahol más népek jogot formálhatnak arra, hogy a magyarokat a szülőföldjükön másod-, sőt harmadrendű polgárokká fokozzanak le, ott közös hazánk az édes anyanyelvünk, ott jogaink visszaszer-



zéséért folytatott küzdelmeink első rendű célja az anyanyelv védelme, a kulturális autonómia kiharcolása.

Ne felejtsek el, hogy csak magyarul „izzik a galagonya, izzik a galagonya ruhája”, miközben minden más nemzet fia is pontosan tudja, hogy a galagonyabokor ősszel piroslik. Nyelvünk végtelen gazdagsága a nagy lehetőségünk, hogy szépen élhessük meg összetartozásunkat egymással, más népekkel, a világgal, a természettel.

A nyelv a közvetítője annak, ahogyan élünk, ahogyan gondolkodunk. A nyelv a nemzeti lelkünk tükre.

A ránk zúduló kultúrmocsok világában a tisztán beszélt, őrzött nyelv az egyetlen kincsünk, a tiszta forrás.

Abban a globalizált világban, amelyben a minden értéket, minden tradíciót szétrágó gondolkodásmód, életideál, beszédmód a meghatározó, ott életet adó oázis, a nemzetet megtartó erő csak az a nyelv lehet, amelyen a költő ilyen hexametereket vethetett papírra:

*„Roskád a kásás hó, cseperészget a bádogeresz már,
elfeketült kupacokban a jég elalél, tovatűnik,
buggyan a lé, a csatorna felé fodorul, csereg, árad.
Illan a könnyű derű, belereszket az égi magasság
s boldog vágy veti ingét pírral a reggeli tájra.”*

Ezzel a gyönyörű anyanyelvvél lehet s kell nemzetet menteni, megtartani, őrizni.

Piros-fehér-zöld a szívem

Amikor gyerekek voltunk, s megláttuk a magyar trikolorot, ugyanúgy skandáltuk a rímet, ahogyan ti is kicsi korotokban: piros-fehér-zöld, ez a magyar föld. A családok régebben korán elvetették a fiatalabb generációk szívében a hazaszeretet magvát, a legkisebbek számára például ezzel a kis versikével kezdték. Így van ez nemcsak a csonka országban, hanem a határokon túl is. Kalotaszentkirályon járva hallottuk a csöppségektől: piros-fehér-zöld, édes magyar föld, míg Székelyföldön így mondták: piros-fehér-zöld, drága magyar föld...

Mennyivel személyesebb, mélyebb érzelmet kifejező formák ezek! Tudjátok, ők már majd egy évszázada közvetlenül érzik, hogy mit jelent a veszély: a hazát el lehet veszejtteni, el lehet veszíteni.

Emlékezhetek, hogy 2002-ben, a Kossuth-centenárium év tavaszán én voltam a kiötlője és kivitelezője a nemzetiszalag-mozgalomnak. Nagy politikai megosztottság jellemezte már akkor is hazánkat, amelyet a választási kampány is mélyített. Szándékom szerint mindenki a szíve fölé tűzte volna a nemzeti szalagot, hiszen ha sok mindenben – vagy végtelen esetben semmiben – nem értünk is egyet másokkal, az biztos: mindannyian magyarok vagyunk, tehát ha kitűzzük a szalagot, akkor a legfontosabbat, nemzeti együvé tartozásunkat azért így módon kifejezhetjük. Sajnos nagyon felemás lett a terv megvalósítása, mert egyesek tudatos hadjáratot folytattak a mozgalom ellen. Mint a történelmünk során már oly sokszor, némelyek nem az összefogásban, hanem a széthúzásban teljesítették ki tehetségüket. Azt is elmondhatom viszont, hogy életem és sokak életének egyik legnagyobb közösségi élménye volt, amikor a két választási forduló között április 13-án milliósnyi honfitársunk nemzeti szalagot, kokárdát tűzve mellére vett részt a Kossuth téri nagygyűlésen – rácáfolva a fanyalgókra, akik szerint a nemzeti színek, a kokárda március 15-i „kellékek”, s máskori viselése történelmietlen. Felemelő volt az a felszabadult öröm, az a méltóság, az a büszkeség, mellyel a polgárok tömegei fejezték ki, hogy ők magyarok. Úgy döntöttek, történelmet csinálnak, mert soha a magyar történelem során annyi ember büszke magyar mellén nem díszelgett még nemzeti-színű szalag, kokárda, mint azon a nap ragyogta tavaszi délutánon. Senki meg nem fogalmazta, de érezni lehetett a tekintetekből, az egységes akaratból, hogy míg másoknak – amint azt számtalan újságcikkben leírták – csupán egy textildarab, ami egyébként háromszínű, nekünk, a résztvevőknek a kokárda és a nemzetiszalag jelkép: a haza, a nemzet szimbóluma, nemzeti összefogásunk tárgyiasult mivolta, összetartozásunk szent kifejezése.

És jól jegyezzétek meg: minden nemzet életében, így a miénkben is vannak jelképek, melyek örök tiszteletet érdemelnek, mert történelmünk során olyan tartalmak, közös érzelmek kötődtek hozzájuk, amelyek kiemelik azokat a közönséges tárgyak s fogalmak sorából, és szakrális tartalmat nyertek. Nemzeti és történelmi zászlóink, a Szent Koro-

na, a Himnusz, a Szózat, állami címerünk, a kettős kereszt s a turulmadár. Ne engedjétek bántani őket, mert aki nemzeti jelképeinket fenyegeti – s ne legyenek kétségeink, ilyenek mindig lesznek –, a múltunkat, hagyományainkat, őseinket, a történelmünket, nemzetünket gyalázza.

A haza, ahol élünk

A legközvetlenebb haza, amellyel naponta szembesülsz, a város, ahol élsz: Kecskemét.

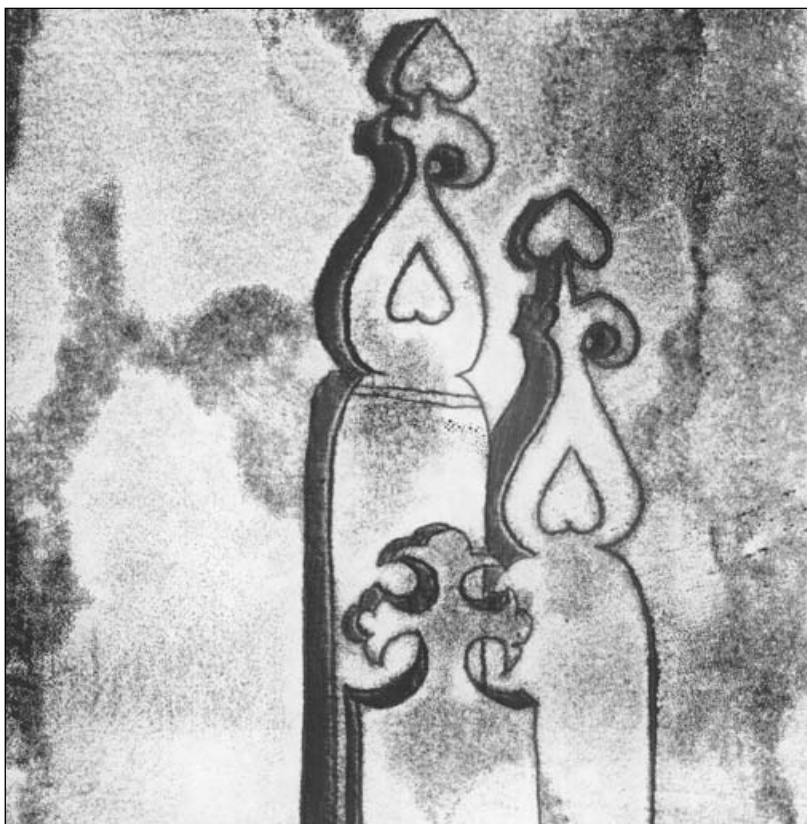
Naponta jársz-kelsz utcáin az egykori Piacz téren, mely mára sok kisebb-nagyobb térből álló gyönyörűség, az ország egyik legszebb főtere.

Jársz a kövein, azt a levegőt lélegzed be, melyet annak idején Petőfi Sándor is szívott, amikor kis nebulóként városunkban, a mai Lutherudvar helyén állott evangélikus iskolában tanulta a betűvetést, vagy amikor fiatal felnőttként itt írta halhatatlan versét, „Az egy gondolat bánt engemet” kezdetűt, a Jövendölés címűt.

Vagy ha éppen ebből az irányból a nagypostára igyekszel, milyen természetes, hogy az impozáns, klasszicista Ókollégium mellett haladsz el naponta, ahová Jókai Mór járt jogi akadémiára, aki azt vallotta később, hogy „itt lett belőlem magyar író”. Mi, kecskemétiék így jutunk el a postára, ha ott van dolgunk....

Azon a téren keresztül, amely a magyarság igazi arcát, a békére való vágyakozást, a humanizmust, az egymás iránti megértést jelképezi. Mert épületeiben tárgyiasulva ott áll a tolerancia: katolikus, református, izraelita, evangélikus, görögkeleti templom karéjában pompázik a Szabadság tér, a szabadság tere. Egy kis területen ennyi felekezet, ennyiféle érték!

De nem kell innen messzire mennünk, csupán a tér egy másik szegletébe, ahol annak idején Kossuth toborozta a szabadságharchoz katonáit, s ahol ma a híres kecskeméti Kossuth-szobor áll, vele szemközt pedig Lechner és Pártos pompázatos palotája, a Városháza, a magyar szecesszió egyik különleges remeke díszel. Előtte a kis parkban, az egyik bokor mellett fekszik az a kettéhasadt sziklatömb, amely nagy szülötünk, Kecskemét város egykori főügyésze, a Bánk bán szerzője, Katona



József halálának helyszínén állít emléket a nagy drámaírónak. Azon a helyen hasadt meg a szíve. Mi pedig mellette elhaladva megyünk intézni az adóbevallásunkat Városházára ...

Nem hátborzongató ez a folytonosság múltunkkal, nagyjainkkal? Micsoda lehetőség és micsoda felelősség!

A Városháza mellett áll a Nagytemplom, ahol másik hatalmasságunkat, Kodály Zoltánt keresztelték 1882-ben. Azt a később tudós-zeneszerzővé lett Kodályt, aki a hazafiság mintaképe és etalonja a szememben, aki bebizonyította, hogy a népzene egyenértékű a beszélt anyanyelvvél, vagyis az anyanyelv része. Ne feledjétek: ha a nemzet nemzet-

ként való megmaradásának az alapfeltétele a nyelvének megőrzése, akkor ez a zenéjére, sőt a táncaira is igaz, mert ezek együtt az identitásunk alappillérei. Kodály élete, nemzetben való gondolkodása mindannyiunk számára mintául kell, hogy szolgáljon. Nemcsak nagyszerű zeneszerzőként érdemel az utókortól megbecsülést és tiszteletet, hanem államférfiakat megszégyenítő nemzetstratégiai látásmódja, a nemzet iránti elkötelezettsége okán is a magyarság legnagyobbjai között a helye. Ezt jól jegezzétek meg! Egy igazi hazafi számon tartja, mi több, olvassa őt, hogy megértse, hogyan gondolkodik a nemzetének problémáira érzékeny értelmiségi, aki ezekre a nemzeti sorskérdésekre válaszokat is képes adni.

Ugye, milyen nagyszerű ilyen hazában, ilyen városban élni?

Ilyen környezetben, ilyen hagyományokkal él a családunk nap mint nap.

A család pedig a fundamentum: minden egészséges társadalomnak, nemzetnek a legfontosabb alkotóeleme. Ha a családi kisközösség élete, helyzete stabil, akkor van esélyünk arra, hogy a társadalom is működőképesé váljék, a nemzet pedig egészséges és életerős legyen.

Úgy kell élnetek, hogy olyan családokat legyen, melyben az általam fent leírtak a legfontosabb értékek. Úgy kell élnetek, hogy ezek a természetesség erejével rendezzék minden cselekedeteket, egész gondolkodásokat. Életeteket ezek határozzák meg!

S ha már így van, vagy majdan így leszen, saját család alapításával az értékek szem előtt tartásával komoly lépést tesztek a nemzet megmaradásáért, a haza boldogulásáért.

Ha így tesztek, akkor a legjobb módon végeztétek el, amit Rátok rótt a sors. Akkor Ti nem csupán a dolgok, az események elszenvedői, hanem mint cselekvő, tudatos hazafiak, alakítói is lesztek életeteknek. S akkor joggal fohászkothattok az Úrhoz:

*„Isten, áldd meg a Magyarat
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart,
Ha küzd ellenséggel...”*

Kecskeméten, 2008 őszén

Édesapátok, Nagyapátok